

שערי יצחק

השיעור השבועי

מפי מרן הגאון
הרב יצחק רצאבי שליט"א
פוסק עדת תימן

נמסר במוצש"ק
בהר
אייר ה'תשע"ח ב'שכ"ט
בבית המדרש "פעולת צדיק"
בני ברק

לק"י

נושאי השיעור:

הכנה לקראת חג מתן תורה, ברכת אשר נתן לנו תורת אמת, השלמה בעניין שיטת מה"ר נתנאל פיומי זצ"ל שכביכול הקב"ה נתן תורה גם לגויים, הסיפור על ישו הנצרי כפי שמופיע בתכלאל כת"י על דתם המזויפת, ומסקנא כי שיטת הרב פיומי אינה מקובלת.

בעניין היתר נישואין לאחיות מתימן, הצטרפות מרן שליט"א לפסק הדין, האיסור לבעל להכות את אשתו, דחיית דברי הטוען הנוגע בדבר שכביכול לדעת הרמב"ם מותר לבעל להכות את אשתו בשוטים על כל דבר, ושכביכול בתימן נהגו בזה כהרמב"ם ובפרט הבלדי.

פיענוח מה שנכתב ע"י כמה"ר נסים רצאבי זצ"ל על ידידו הרה"ג לוי קשת זצ"ל. דברי מרן שליט"א בשבח החוברת "אופן חלוקת המברכים בפרשת בחוקותי", ושראו להנהיג כך בכל מקום בתנאי שהדבר יתקבל ללא מחלוקת.

כל הזכויות שמורות

יוצ"ל ע"י מוסדות יד מהרי"ץ בני ברק

טלפקס: 03-5358404. נייד: 050-4140741

דוא"ל: yad@maharitz.co.il

להאזנה לשיעור דרך הטלפון:

קול יהודי תימן – 072-33-23-642

שלוחה 6

קול הלשון – 03-6171031

מספר השיעור בדיסקים ובקו "קול יהודי תימן" – 446

ניתן להקדיש כל שיעור להצלחה ולרפואה, או לעילוי נשמת.
השם יוזכר בל"נ בתחילת השיעור מפי מרן הגאון שליט"א,
וכן באמירת "מי שבירך" בסוף השיעור.
פרטים בטלפון: 050-4140741. נא לתאם זאת לפני השיעור.
והתורמים והמסייעים להפצת התורה ולזיכוי הרבים,
ימלא המקום ב"ה כל משאלות ליבם לטובה. אכ"ר.

השיעור מוקדש לעילוי נשמת רבי שלמה בן מעודה צוריאל ז"ל, שנפטר בערב שבת קודש זו, תנצב"ה.

הכנה לקראת חג מתן תורה, ברכת אשר נתן לנו תורת אמת, השלמה בעניין שיטת מה"ר נתנאל פיומי זצ"ל שכביכול הקב"ה נתן תורה גם לגויים, הסיפור על ישו הנצרי כפי שמופיע בתכלאל כת"י על דתם המזוייפת, ומסקנא כי שיטת הרב פיומי אינה מקובלת.

אנחנו שבועיים לפני חג השבועות, זמן מתן תורתנו. האידנא תלתין ושתא יומי בעומרא, דאינון חמשא שבועי וחד יומא. צריך לדעת, כי רוב הזמן כבר עבר. חמשה שבועות עברו, נשארו שני שבועות.

בכדי לקבל את מתן תורה מחדש, שזהו היעוד שלחג, הסגולה שלחג, האפשרות, יש לנו את הזכות, לחדש בכל פעם, כל ההשפעות וההארות שהיו בימים הקדושים האלה, שנזכה לקבל את התורה מחדש. צריך שתהיה לכך הכנה, הזמנה.

אנחנו מברכים על קריאת ס"ת, 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', כל אדם צריך להתבונן, איזו זכות שאני יהודי, שקיבלנו תורה מאת ה'. רק אנחנו, מכל שבעים אומות, הקב"ה בחר אותנו.

לפני כמה שיעורים דיברנו על נוסח הברכה האחרונה, 'אשר נתן לנו תורת אמת', וכי ח"ו ישנו צד שהקב"ה יתן לנו תורה שאינה אמת? ואמרנו כמה וכמה מהלכים, חמשה תירוצים. התירוצ האחרון היה דבר חידוש, אבל לפי שיטה אחת, לשיטת הר"ר נתנאל פיומי, הסברנו שלא מקובלת השיטה הזאת, ובעז"ה נחזק זאת בהמשך. ובין היתר, בכדי להסביר מה גרם לו לחשוב כך, הסברנו שהדרך שלו זאת לא כפירה ח"ו, לחשוב שיתכן שהקב"ה שלח לאומות אחרות, לא עם ישראל, נביאים, כמו שהיו שבעה נביאים לאומות העולם, כך יתכן שהוא שלח להם, אבל זה לא קשור אלינו, לנו יש את התורה, שהיא 'לדורותיכם'.

בכדי להבין מה גרם לו להגיע אל המסקנא הזאת, מה – אינני רוצה לומר את המלה – הטעה אותו, מה הביא אותו לחשוב את המחשבה הזאת, הבאנו מדברי בעל צידה לדרך, שהאנשים השתמשו בספר הקורען של ישמעאלים, ועשו בזה כל מיני סגולות, והדבר נראה שיש בזה שמות קדושים, יש בזה איזו קדושה מסויימת. וכפי שהסברנו, שבעצם הוא קיבל את הכל מן היהודים, והבאנו מקורות לכך, שהוא הטמיע בספר פה ושם, הרי המחבר של הקורען בעצמו לא ידע קרוא וכתוב, הוא היה בור ועם הארץ. רק היה יהודי אחד, שמו עובדיה בן שלום, כך מקובל אצלנו במסורת, וגם הם יודעים את זה, הדבר כתוב גם בספרים שלהם, 'עבדאללה אבן סלאם', יש על זה הרבה עניינים שלא כאן המקום להאריך בהם.

בכל אופן, לגבי העניין הזה, שכביכול רואים איזה צד מסויים של קדושה, זה יכל להביא לידי מחשבה, שיש בזה אמת, שהקב"ה נתן את זה בשבילם, לפי המדרגה שלהם. בשבילם זה טוב.

ובעצם דבר זה אינו רק אצל הישמעאלים, אלא גם אצל הנצרים. ישו הנצרי, מה שהוא הצליח לעשות נסים ונפלאות, זה היה בגלל שהוא למד את השם המפורש. זהו הדבר המשותף לשני הדברים, ועל כך ברצוני לעמוחד.

דהיינו, כאשר אנחנו אומרים 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', שנדעה במה זכינו, לקבל תורה אמיתית. לא כמו אומות העולם, שתי הדתות הגדולות בעולם, שיש להם תורת שקר, יש בכך הטעיה כאילו זה אמת, ולכן זה מבלבל אנשים מסויימים, שאינם רואים נכוחה, והם חושבים כי אם ישנו איזה משהו מסויים, אה, סימן שיש בזה משהו. אבל לאמיתו של דבר, הכל גנוב ולקוח מאיתנו, בכוח שם המפורש, שמות קדושים, ובעצם זה נעשה בבחינת אֲשֶׁר חָלַק יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶתְּם לְכָל הָעַמִּים (דברים ד', י"ט), אומרת הגמרא במס'

להשפיע על הציבור, אדם שיש לו כשרון, שהוא בעל דיבור, שיכול להטעות אנשים עם כל מיני תחבולות, אבל בעצם הוא טמא מיסודו. ומדבר בנביאים ובלומדי התורה. דהיינו מזלזל. ונוהג בקנאה ובתאווה ובכבוד, ומבקש גדולות.

ומכלל שהעיון פניו בתורה ובמשה רבינו רבן שלכל הנביאים, ואמר שהתורה היא עד ימיו, וכבר בטלה היא וכל מה שנצטוונו בה. כך הם אומרים, התורה שנתן משה היא אמת, גם המוסלמים אומרים כך, אבל עד שבא המושג שלחם והחליף את זה, והנצרי עוד לפניו זהו בעצם גם הכיוון שלו. ואמר שהוא המלך המשיח שהתנבאו עליו כל הנביאים. הוא שאמר עליו [ר"ל הנביא ישעיה] הנה העלמה הרה וילדת בן וקראת שמו עמנו אל, וזוהי הראיה שאין לי אב. [מרן שליט"א אומר ב'כינוי': שאין לו אב]. 'עלמה הרה'. מי האבא שלו? אין אבא. האבא בשמים. ועוד אמר דיתרו רביה דמשה, שנתבטלה אצלו גדולתו של משה. ישנן כאן שתי גירסאות. כנראה הגירסא הנכונה היא, 'יתרו רביה דמשה', דהיינו יתרו יותר גדול ממשה רבינו, שהרי יתרו לימד אותנו, ושמך עליהם שרי אֱלֹפִים שְׁרִי מֵאוֹת וגו' [שמות י"ח, כ"א]. אה, איזה חצוף.

וכששמעו חכמים בדבר, אמרו הואיל והעיון פניו כך, פשפשו אחריו. אם הוא כזה חוצפן, אשר מעיו להגיד דברים כאלה, כנראה שישנו איזה פגם ביחוס שלו, וצריך לבדוק אחריו. שלחו אחרי אמו. כך תבינו, מהו המושג אצל הנצרים, שאמו היא בתולה. אינני רוצה לומר את שמה. כביכול, הוא נולד בלי אב. כעת תבינו מהו שורש הסיפור, אבל זה שטות, הם חושבים שזה משהו אלהי. אבל בעצם, כפי שהבאנו מדברי הרמב"ם, שבעצם אותו האיש היה ממזר. תיכף תבינו זאת, מתוך הסיפור. אמרו לה, אמרי לנו ילד זה מי הוא אביו. ענתה ואמרה, מאירוס רבי יוחנן נתעברתי בו, והלך לבבל. העידו עליו שהוא ממזר ובן הנדה. ענה ר"ש בן שטח ואמר,

עבודה זרה [דף נ"ה ע"א], מלמד שהחליקן בדברים כדי לטרוח מן העולם. הקב"ה נתן שיהיו טעיות בעולם, האנשים יכולים לטעות. מי שירצה, ימצא את האמת. אבל לפעמים הקב"ה עושה לפי הדרכים שבעולם, כביכול נסים ונפלאות, אבל בעצם זה לא מראה שזהו דבר אמיתי, ולא שזה רצון ה', וכפי שהרמב"ם כותב בסוף הלכות מלכים, שלעתיד לבוא ידעו כל אומות העולם ששקר נחלו אבותיהם, וכפי שקראנו בהפטרות בהר, אֱלֹהֵי גוֹיִם יִבְאוּ מֵאֲפִסֵּי אָרֶץ וַיֹּאמְרוּ אֵךְ שֶׁקֶר נִחְלוּ אֲבוֹתֵינוּ הָבֵל וְאִין פֶּם מוֹעִיל [ירמיהו ט"ז, י"ט]. לעתיד לבוא הם ידעו, כי כל הדרך שהם חינוכו אותם, מה שהדריכו אותם הגדולים שלהם, הנביאים שלהם, הכל היה טעות מיסודה. אבל זה יהיה רק לעת"ל, שנזכה בקרוב שיהיה בחיינו ובימינו אמן.

לגבי מה שאמרתי, כי גם אצל הנצרים זהו אותו הדבר, חושבני שדיברתי על כך מספר פעמים, אבל ברצוני להביא בפני הציבור את היסוד של אותו האיש הנצרי, 'מעשה ישו בן פנדירא', יש לי זאת בכתביד, בדרך כלל הדברים הללו אינם נפוצים, פחדו להדפיס ולכתוב זאת, אבל יש לי זאת בתכלאל כת"י זקני מהריק"א, משנת בקצ"ד לשטרות, 'אני בצד"ק אחזה פניך'. [צילום הדף, ראה בסוף החוברת, עמ' 19]. אקרא לכם את לשונו, כדאי לדעת זאת, כיון שהדברים אינם ידועים. אמנם אני שמעתי זאת בילדותי, מפי אבא מארי זצ"ל, שג"כ ידע זאת מתוך הספרים הללו. אבל ברצוני שהדברים הללו יונצחו כעת בכתב, עד שבעז"ה יודפס הכל בשלימות.

מעשה ישו בן פנדירא שי"ר. כנראה זאת טעות, וצ"ל שר"י, 'שם רשעים ירקב'.

מעשה בישו הנצרי שהיה עז פנים מעת שידע לדבר בשפתיו, והיה בעל מרמות וערמות, ומחזיק במחלוקת, ועושה לו שם בנבלות הפה. צריכים לדעת, האנשים האלה, מי יכול

היום ל' שנה שבא רבי יוחנן ואמר לי, אוי לי רבי מה אירע לי בזה הלילה, נכנסתי אצל ארוסתי מרים, זהו שמה, אצלם זה מריה, ואמרה לי, מעולם לא היה לי מנהג כזה, שתבוא אלי בלילה שתי פעמים. ועוד אמרתי לך שאני נדה, ולא השגחת ועשית חפצך, וחזרת פעם שנייה. שהיא נדה, כך היא אומרת על עצמה, לארוסה רבי יוחנן. כששמע רבי יוחנן כך, נבהל ויצא ואמר אוי לי, שמא אחר בא עליה וזנה עמה בנדרתה, וחשבה העניה בלבה שאני הוא. מישוהו הטעה אותה, חיקה אותו שכביכול הוא בעלה. רבי שמעון בן שטח נזכר ואמר, כן, לפני שלושים שנה הוא בא וסיפר לי את הסיפור הזה. כי רבי יוחנן הזה כבר לא היה, הוא כבר הלך לבבל. אמרתי לו, בני, כך אומר רבי שמעון בן שטח, שאלתי אותו, במי אתה חושד? אמר לו, משכני הבחור ושמו יוסף בן פנדירא, והוא רודף אחר הזמה. ידוע שהוא אמר פרוץ. אמרתי לו, יש לך עדים? אמר לי, לאו. אמרתי לו, אם כן שתוק לעצמך. אם נכנס פעם אחת, יכנס פעם שנייה, והזהר והעמד עליו עדים. בכדי שיהיה אפשר לדון אותו, צריך שיהיו עדויות. כי סתם מסברות ומהשערות, אי אפשר לדון. שתק ויצא ושמע קול שאומרים שמרים זו מעוברת. כששמע ארוסה ברח [חסרה מלה במקור. העורך] לבבל מרוב חרפתו ולא חזר. העניין נסגר כך, מרוב בושה הוא נעלם.

ומרים ילדה את ישו, והיא אין עליה משפט מות. היא לא אשמה, כי הטעו אותה. ענתה ואמרה, כך וכך המעשה. אמרו לה חכמים, תדעי מי הוא הבחור? ענתה ואמרה, לאחר מעשה נתברר לי שיוסף בן פנדירא הוא. כיון ששמעו שנתפרסם הדבר שזינתה אמו, והוא היה ממזר ובן הנדה, חייבוהו מיתה על שהורה הלכה בפני רבו. הוא זלזל בחכמים. המחבר קצת מקצר בסיפור, ישנם עוד פרטים נוספים, אבל אלו עיקר הדברים.

מיד יצא וברח לירושלם. כנראה זה היה בגליל, ואז הוא עזב אותם והלך לירושלם. והיתה

ממשלת ארץ ישראל תחת הלני המלכה. כעת תשמעו את הסיפור, איך הוא ידע לעשות נסים ונפלאות, מה שכתוב אצלם ב'ברית החדשה'.

והיה בבית המקדש אבן שתיה, והיא האבן שנסך עליה יעקב אבינו שמן, והיה בה אותיות של שם המפורש, וכל מי שילמד אותם יעשה מה שליבו חפץ. על האבן שתיה היה רשום את השם המפורש, שאפשר לעשות בו, לבנות ולנטוע לבנות ולהרוס להמית ולהחיות, זה דבר גדול מאד שהקב"ה נתן את האפשרות הזאת. בעוה"ר הרי כך, זאת אחת הסיבות לחרבן בית המקדש, הרשעים שהיו כאן בזמן חרבן ביהמ"ק אמרו, לא יהיה חרבן, כי הם יכולים לפעול עם שמות קדושים, להשביע את המלאכים, שלא יעשו זאת. ובגלל זה הקב"ה החליף את שמות המלאכים, ואז ממילא הם לא הצליחו. הם היו משביעים אותם, אבל זה כבר לא עבד. אולם זה היה רק באופן מיוחד, שהקב"ה היה צריך לשנות, אבל סתם כך, ניתן בכוח שם המפורש, מי שמשתמש בו, זה עובד. זאת המציאות. כך טבע הדבר. זאת בריאת ה' בעולם. רק באופן מיוחד, צריך למנוע את זה, כאשר הקב"ה רצה שבעוה"ר יישרף בית המקדש. בכל אופן, זה היה באבן שתיה. לכן, עשו חכמים תקנה לדבר. והיו חכמים מתיראים שמא ילמדו מבחורי ישראל, ומחריבין בהן את העולם. ישנם אנשים שאינם ראויים, כל אחד ירצה להשתמש בזה למטרות אישיות, אם יש לו שונא הוא יהרוג אותו עם השם המפורש, או אם ח"ו הוא יכעס על מישהו. ועשו תקנה לדבר, שלא יוכל ללמד. צ"ל שלא יוכלו ללמד. איך יעשו? הרי האנשים יקראו את זה וידעו מכך. ועשו שני כלבים שלנחושת תלויים על שני עמודי ברזל מול שער בית המקדש, וכל מי שילמד אותם האותיות, אם הוא למד וקלט זאת, בשעה שהוא יוצא הכלבים נובחין בו והאותיות בורחין מלבו. כנראה היה לכלבים הללו איזה כוח הפועל כנגד העניין הזה, איזו סגולה מיוחדת, אשר רק החכמים יכלו לעשות זאת, וזה מוציא לו את זה והוא שוכח מכך.

בקיצור, היסוד של כל התורה שלהם, הוא בכוח כל מיני שמות של קדושה, או דברים מהסוג הזה, ולצערנו כך הם הצליחו להטעות ולבלבל את העולם.

אם כן, זהו המקובל בדרך כלל, שהספרים שלהם והדת שלהם מבוססת על שקר, לא מאת ה', הוא לא שלח לאף אחד, הכל הם בדו מליבם. כמו כן מפורסם, לגבי הפסוק וקהלת א', ב' הַבֵּל הַבְּלִים אָמַר קִהְלַת הַבֵּל הַבְּלִים הַכֹּל הַבֵּל. המלה הב"ל, היא ראשיתיות, לגבי הישמעאלים. הרי יש להם חמש תפילות ביום, ושני חגים בשנה, והם צמים שלושים יום בשנה, מה שנקרא רמדאן [רמצאן].

דרך אגב, מי שאינו יודע, ישנה משפחת רמתני, זאת משפחת רמדאן במקור, ועשו זאת בזמנינו רמתני. אבא מארי זצ"ל סיפר לי, שהאיש הזה, הראשון במשפחה, כיון שהוא היה חסיד שלא רצה לאכול אצל אומות העולם, החמיר שלא לאכול פת של גויים מה שבדרך כלל נהגו שם היתר מפני גודל הדוחק, הוא היה אומר להם שהוא בתענית, שהוא צם. בכל פעם שהוא בא אליהם, אמר להם שהוא צם. אמרו הערבים, זה אצלו תמיד רמדאן... ומאז נדבק לו השם הזה. בכל אופן, זהו הר"ת במלה הב"ל, 'הבל הבלים הכל הבל', חמש תפילות ביום, שני מועדים בשנה, ושלושים ימי צום. הבל הבלים – הכל הבל.

ראיתי שכבר רבינו זכריה הרופא כתב זאת [מדרש החפץ פרשת ויחי], רק שזה עדיין בכתב יד, וז"ל, נוטריקון, חמש תפילות ביום, שני חגים בשנה, שלושים יום צום. אמנם זה לא נדפס במדרש החפץ המצוי בזמנינו, אבל מצאתי זאת בכת"י ישן נושן. פירוש לשון נוטריקון, חמש, רמז לתפילת האומות חמש פעמים ביום. ב"י רמז לאבלם, שתי פעמים. הוא קורא ליום אידם, שני הימים הללו, כימי האבל שלהם, הכוונה למועדיהם, הוא מדבר בלשון גנאי, הוא הפך את זה. למ"ד, רמז לשלושים יום שהם מתענים. הכל הבל.

אבל כעת תשמעו, איך הרשע הזה, שהיה רמאי גדול מאד, הצליח להתגבר גם על העניין הזה.

בא זה ישו הנצרי, ולמד אותם. אבל כיון שהוא ידע, שכאשר הוא יצא הוא ישכח מכך. וכתבן על קלף. הוא לא לקח את זה בזיכרון, אלא כתב זאת על קלף. ואמר האותיות על בשרו, שלא יכאב, וקרע את ירכו, חתך את עצמו בירך, בכוח שם המפורש זה לא הזיק לו ולא כאב לו, ונתן הכתב בתוך ירכו, והחזיר העור למקומו. כשיצא, נבחו אותן הכלבים שלנחושת, והלכו אותן האותיות מלבו. הלך לביתו וקרע ירכו בסכין, ונטל הכתב ולמד האותיות. הסגולה של הכלבים, פעלה רק לגבי הזיכרון, אבל לא על החכמה הזאת, שהוא כתב זאת על קלף בתוך הבשר, על כך הם לא חשבו, וממילא הכתב נשאר, וכתוב שם את השם המפורש.

והלך וקיבץ מבחורי ישראל שלש מאות ועשרה. אמר להם, תראו שאתם אומרים עלי ממזר ובן הנדה, ורוצין גדולה לעצמן ומבקשין שררה על ישראל. הלא תדעו שנתבאו עלי כל הנביאים, ואמרו עלי שאני משיח וכו'. זהו בסיס המעשה, לאחר מכן ישנה אריכות של כמה דפים, על כל העניין הזה. ובסופו של דבר פעלו החכמים, שהוא לא יצליח לעבוד בכוח שם המפורש.

בספר אוצר ויכוחים [דף 226] מובא גם דברים המקבילים אל הדברים הללו, כתוב שם שהיה חכם אחד, יהודה איש קריות, שהוא ג"כ למד את השם המפורש, הוא עשה את אותה החכמה, לאחר שראו שישו הנצרי עשה כך אמרו ליהודה איש קריות תלמד את השם המפורש כמוהו, ותפעל בכדי לבטל את הכוח שלו. בקיצור, נעלם מישו הנצרי השם המפורש, והוא ברח למצרים ולמד שם את חכמת הכשפים, ומאז והלאה הוא השתמש רק בכשפים.

שבע שנים. רח"ל. ואם ילדה, מפסיק הולד לנחלת בעלה שנתאלמנה ממנו. הוא יורש את הירושה. וזה אצלם עניין פשוט, לא יסתפקו בו כלל, ועושין בו מעשה.

והאשה שהלך בעלה למרחוק, וישוב לאחר שבע שנים וימצא אשתו מעוברת, לא יספק בזה שלא יהיה בנו, כי ישן היה וניעור. זה 'חוזר וניעור'... ואתה רואה בזה, כמה הוא רחוק מהאמת וכו'. כמה הם טפשים, שזה הדת שלהם.

ובהמשך [בדף י"ח] הוא אומר כך, וגם כתוב שם, לא שלחתי שליח אלא כלשון עמו, כדי שיבאר להם. אז מה אתם רוצים? זה הלשון שלכם, לא שלחת את זה לכל העולם. והרי כי לשון הספר לא יבינהו כי אם הערבי, לא בעברי והלועז. וגם בספר כתוב, כי לא ידע פירושם אלא האל והנשקעים בחכמה, א"כ לא בא שליח אלא אליהם.

לכאורה מתוך המלים הללו נראה, כי הוא הולך בשיטת רבי נתנאל פיומי. דהיינו, טוב, הוא היה שליח, אבל אליהם. כביכול הוא מסכים, טוב, בסדר, כך זה בשבילם. אבל כנראה הוא לא נתכווין לכך, אלא כוונתו לומר שבכך אתה סותר את עצמך. פעם אתה אומר כך, ופעם אתה אומר אחרת. בקיצור, זהו ספר מבולבל.

מכך תבינו את דברי רבי' שלום שבזי זצ"ל בשירו 'איומה בהר המור', שְׂכִינָה בְּצֵל בְּנִפְי, פְּרוּבִים תְּסוּכְכִי וכו', וְיִשְׁפּוֹד חֲרוֹן אַפּוֹ, בְּפָרָא הֶפְכְּפְכִי. ישמעאל הוא הפרא, והוא יְהִי פָרָא אָדָם [בראשית ט"ז, י"ב]. וְעוֹבֵר וּמִתְעַבֵּר, וְדָתוֹ מְכוּעֶרֶת. הדת שלהם, היא דת מכוערת. אם כך הדת שלהם אומרת, רחמנא ליצלן, זאת דת מכוערת.

גם בעל צידה לדרך, אומר כך. כבר הבאנו בעבר [שיעור מוצש"ק כי תשא ה'תשע"ח] את מה שהוא כותב בפרשת נח, אבל כעת תשמעו מה

הרשב"ץ בספרו קשת ומגן [דף ט"ז] כותב כך, אין להם מופת, לא בנבואתו ולא בספרו, שהוא מן השמים. ומעצמו נראה שאינו מן השמים, שנתבלבלו הדעות בהבנתו, ואין זה דרך ספר אלהי. ובאו בו דעות סותרות העיון השכלי. והוא חיבור מבולבל, אין לו ידיים ורגלים. ובהמשך הוא כותב, שהספר הזה בכלל מבולבל. המן היה בימי משה רבינו, ויש"ו הוא הבן של מרים, אבל איזו מרים? הם לא יודעים איזו מרים. הם חושבים, הם כ"כ מבולבלים ולא יודעים, עד שהם חושבים שהמדובר במרים אחותו של משה רבינו ע"ה. יש להם טעות של אלף שנה. לכן צוחקים עליהם, שהם בכלל לא יודעים את תולדות העולם. כך הם מאמינים, שהמדובר במרים אחות משה, כפי שכתוב בספר שלהם. אהרון הכהן הוא אח של משה רבינו, והוא אח של מרים. אתה רואה שזה שקר וכזב, כי ישנו הבדל של אלף שנים ביניהם.

ובעמ' י"ז כותב הרשב"ץ, והם מאמינים, כי האשה אפשר לה ללדת אחרי שבע שנים להריונה. זאת שטות שאין כמותה. הם אומרים, כי שבע שנים לאחר ההריון, האשה יכולה ללדת. כביכול התינוק יכול להתעכב, ולהיוולד לאחר שבע שנים... לפי ההלכה, האשה אפשר שתתעבר אחרי שנים עשר חודש, אחרי שתלד, הכי הרבה. במשך י"ב חודש היא יכולה להרות. זכורני כי גם בזמנינו הדבר הוכח לפי הבדיקות כיום, ישנו מצב נדיר מאד, שיכול להיות שבמשך שלשה חודשים הולד לא התפתח. דהיינו, התחיל להתפתח, והפסיק שלשה חדשים, ואח"כ חזר להתפתח. זהו מה שכתוב בגמ' מסכת יבמות [דף פ' ע"ב]. ואנחנו לא ניתן בזה אלא שנה אחת בבהמה גסה, וזה ג"כ דרך זרות. ואמרו רבה תוספאה עבד עובדא כאשה שהלך בעלה למדינת הים עד תריסר ירחי שתא. והם אומרים, השוטים הישמעאלים האלה אומרים, כי הולד ישן בבטנה זה הזמן. התינוק ישן בבטן במשך שבע שנים, עד שיוולד. והאשה שמתאלמנת, נאמנת לומר שהיא מעוברת, וממתינין לה עד

שערי יצחק – השיעור השבועי

אבא מארי זצ"ל סיפר לי, שהיה שיר שהיו שרים, אינני זוכר בדיוק את המלים, כנראה הם כך, דָּתָה (דהיינו הדת שלו) מִלְחָפָה מִן אֱלֹקָאע. אולי אינני זוכר נכון, אולי מִלְפָּלָה. הכוונה עכ"פ היא, הוא ראה שלעם ישראל ירדה התורה מן השמים, והוא לא יכול להוריד תורה מן השמים, אז הוא אמר שכתבו ספר והעלו אותו מן הבור. מלפּלָה מן אלקאע, מֶאֱסָף מן הקרקע. אבא מארי זצ"ל היה מתפלא ואומר, בתימן אנחנו היינו שרים את השירים האלה בפרהסיא, ואף אחד לא הלשין, לא אמרו זאת לגויים. איך לא היה מישוהו מוסר לאומות העולם? אם היו יודעים מה אנחנו שרים, רחמנא ליצלן הם היו חורצים דיננו. הרי אסור אצלם לומר משהו כנגד הדת שלהם. אבל ברוך ה', כנראה היה סוף סוף אמונה, מסגרת של יראת שמים, להשאיר בפנים. מצד שני, היה הכרח, לחזק את האמונה שלנו.

כותב בעל ספר המוסר (במחברת השביעית) כך, גזרה חכמתו יתברך, שיצא אויל הנביא משוגע, גזר עליהם לבל יהיה להם מפגע. בשום עבודה זרה, ולא פֶּסֶל ולא צורה. והעתיקם מעט מן החושך, ולעבוד את השם בלבם מִשָּׁךְ. בסך הכל הישמעאלים בעבר היו עובדי עבודה זרה, עד שבא המשוגע שלהם. רש"י מביא, שאברהם אבינו חשב אותם ערביים כיון שהם היו משתחווים לאבק רגליהם. מה יש באבק רגליהם? מי משתחוה לאבק רגליו? יש בספר כתם פז על הזוה"ק פר' וישלח [דף של"ב ע"ב], כתוב בספר הזוה"ק [פרשת וישלח דף קס"ט ע"ב] שהאבק זהו דבר הקשור לס"מ, הכוח של ייאבק איש עמו, זה שהוא נלחם עם המלאך, עם השטן רח"ל, זהו האבק של הרגליים. כי בעצם, ישנו הבדל בין אבק לבין עפר. העפר הוא מוליד ומצמיח, והאבק אינו מצמיח. הס"מ ובת זוגו הם אינם מולידים, מצד עצמם. לכן הם היו משתחווים לאבק רגליהם, כי זהו השורש של אמונתם, אשר בעבר היתה עבודה זרה.

יש להם מצוות מבולבלות וכו'.

הוא כותב בפרשת האזינו, לגבי הפסוק [דברים ל"ב, ל'] אִם לֹא כִי צוֹרֵם מְכָרִם וַיִּי הַסְּגִירָם. וזה לשונו, 'אם לא כי צורם מכרם', לידי בני עשיו. הקב"ה מכר אותנו בידי עשיו. זי"י הסגירם, ליד בני ישמעאל. שהם כל כך מחרפים אותנו באמרם כי לא כצורנו צורם, ותיקנו דת מזוייפת כנגד תורתנו הקדושה. ועל תורתם נאמר, כי מגפן סדום גפנם. רצה לומר, דיניהם כדיני סדום ועמורה, שהגנב תיחתך ידו, בין שיגנוב מעט או הרבה. אפילו אם גנב שקל אחד, או גנב מליון שקל, חותכים לו את היד. זאת הדת שלהם.

ואסרו בת אח ואחות. אסור להתחתן עם בת אחות. והתירו אשת אח. אתם יודעים איזה צרות צרורות עברו אנשים בתימן על כך, הם לא נתנו אפילו ליהודים לעשות את הנישואין האלה. כי אצלם, אינני יודע, זאת עבירה גדולה. מטומטמים. ואשה שנתגרשה עמהם גירושין גמורין לפי דתם, לא תותר אלא אחר בעילה, בין בזנות בין בנישואין. דיברנו על כך.

כלל הדברים, כשתעיין במעשיהם תמצא היפך מהאמת. על זה חתם, ענבמו ענבי ראש. ומה שמחפים עלינו דברים בעוונותינו הרבים, אמר עליהם 'אשכלות מרורות למו', במסים וארנוניות. כל שכן בארץ התימן, שאסרו אותנו במגדלות, איש וביתו באו. וזהו אשכלות מרורות למו. ומי שעמד להכחישם, מתמלאים עליו חימה, זהו 'חמת תנינים יינם'. וכל שכן ראשיהן וקציניהם, לא תמצא עמהם זכות לכבודן של ישראל, וזה שאמר זוראש פתנים אכזר'.

בעל צידה לדרך, כותב בספרו 'ספר המוסר', דבר מעניין נוסף.

אני מביא כל זאת, רק בכדי לומר, ששיטת רבי נתנאל פיומי לא נתקבלה. למרות שהוא היה אחד מחכמי תימן הראשונים, המקובל הוא שאין לדת שלהם שום בסיס ושום צד של אמת. אך מ"מ לימדנו עליו זכות.

בהמשך הוא כותב על ויכוח שהיה לו עם איזה ישמעאלי, וזאת התשובה שהוא ענה לו, והאומר כי בזולתה נבואה הוא מרבה דברים, דובר שקרים. תשמעו את דבריו, הוא אומר דבר מעניין. מה אתם אומרים, שהוא נביא? כי לא היתה הנבואה כי אם בארץ ישראל, לא תימצא בשעיר וישמעאל. שמעתם? הרי ישנו כלל ידוע, שאין נבואה אלא רק בארץ ישראל. איך יכול להיות, שהקב"ה יביא נבואה מחוץ לארץ ישראל? כל הנביאים היו בארץ ישראל. ואם תאמר, הרי משה רבינו וכו'? התשובה היא, כי הכל היה לפני מתן תורה. היו נביאים באומות העולם. כל מה שהיה עד ששרתה השכינה, בחוץ לארץ, זה לפני מתן תורה. אבל אחר כך, כבר אין השראת שכינה, רק בארץ ישראל. זאת הוכחה אחת, שלא יכול להיות שהוא נביא.

שוב הפעם רואים, כי אין דבר כזה, לא יתכן שהקב"ה העביר נבואה למישהו. זה שקר.

דבר נוסף הוא כותב שם, ומתנאי הנבואה, שיהיה האדם בדעה נפלאה. הוא כותב כאן עקיצה חזקה עליהם. לא כמו הנביא המשתגע, ובכל יום נערה פוגע. ויהיה האדם מקודש, בעל לב חדש. ואז תשרה שכינה עליו, ומה טוב אוהליו. הרי המשוגע שלהם, הנביא הזה, היה שטוף בזימה. הם בעצמם יודעים זאת, לפי הספרים שלהם. לא לחנם קראו לו בשם הזה, מחמד. חמדן. אם כן תגידו לי, אדם כזה מסוגל לקבל נבואה? יכול להיות דבר כזה?

שאלה מהקהל: ומה לגבי בלעם שהיה נביא? תשובת מרן שליט"א: צריכים לדעת, כי דרגת הנבואה שהיתה אצל בלעם, הוא אכן אמר דברים של נבואה, אבל זה בעצם התחיל לפני יציאת מצרים. וכפי שאמרנו, עד זמן מתן תורה, היתה נבואה גם בחוצה לארץ. הרי בלעם הוא אחד מנביאי אומות העולם, גם איוב ואלפיז וכו'. עד מתן תורה, שייך שאומות העולם יקבלו נבואה. ואכן בלעם היה בדרגה

גבוהה מאד. ישנו דבר מבהיל הכתוב בספר זוהר חי להאדמו"ר מקאמרנא ופרשת בלק, שאם בלעם היה מתקדש, אם הוא לא היה הולך אחרי היצר הרע שלו, אם הוא לא היה טמא ומטונף, כפי שאנחנו יודעים, הוא היה יכול להיות במעלה יותר ממשה רבינו ע"ה. דהיינו, לפי שורש נשמתו, הוא היה מסוגל לעלות לדרגות גבוהות מאד. אבל הוא הלך אחרי היצר הרע, ואז הוא נפל לשאול תחתית. הוא היה בדרגה גבוהה מאד. וכתוב שלעתיד לבוא הוא יתקן זאת, יש לו שרשים טובים. אבל מה שהוא נתנבא, הוא בעצם חשב שהקב"ה יתן את התורה על ידו, זה נכון שהוא היה בדרגות גבוהות מאד, אבל זה היה כיון שהוא התחיל לפני מתן תורה, לכן זה נמשך. אבל מאחרי מתן תורה, זה נגמר. לא מתחיל מישוהו להיות נביא. לא לחנם בלעם אמר, שִׁמְעָ אֲמָרִי אֵל וַיִּדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן [במדבר כ"ד, ט"ז]. יש בכך דברים נסתרים.

א"כ הוא טוען, איך יכול להיות שאדם מטונף כזה, שהולך אחרי התאוות שלו, יהיה נביא? ואני מוסיף, הרי כתוב שמדוע אין תרנגולים למזבח, כי הם שטופים בזמה, לכן הקב"ה לא רצה אפילו שהתרנגול יהיה לקרבן. א"כ וכי הקב"ה ישרה שכינתו על אדם כזה?

ובעצם, ישנו פסוק כזה בספר יחזקאל.

בספר כפתור ופרח [דף רמ"ה] מובא לגבי ארץ ישראל כך, היא ארץ מיוחדת לנבואה, וזכרון תאריך נבואת יחזקאל יוכית. למה יחזקאל לא כתב את זה? כתבו המפרשים ז"ל, דמשום הכי לא כתבו יחזקאל, משום דלא ניתנה נבואה ליכתב בחוצה לארץ, ובאו אנשי כנסת הגדולה וכתבוה לאחר שבאו לארץ.

כתב רש"י ז"ל בפ"י המקרא [יונה א', ג'] לברוח תרשישה, יש ששמו תרשיש, שהיא בחוצה לארץ. אמר, אברח לשם, שאין השכינה שורה בחוצה לארץ. יונה ברח, כי ידע שבחו"ל לא תשרה עליו שכינה.

שערי יצחק – השיעור השבועי

והלשנות, ואז יענישו את היהודים. אבל סתם כך, לא נמנעו. הדבר סימן, שהם ג"כ אחזו שזה שקר וכזב. הוא כותב יפה, שאין להם איסור. וזה הבל הבלים. רק הקב"ה קובע מה אסור להם, והם שבע מצוות בני נח. ואותו מנהיג מטורף שלהם, שהרמב"ם קורא לו משוגע, לא קובע כלום, ונמשל כבהמות נדמו.

ברוך ה', שהבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת.

בעניין היתר נישואין לאחיות מתימן, הצטרפות מרן שליט"א לפסק הדין, האיסור לבעל להכות את אשתו, דחיית דברי הטוען הנוגע בדבר שכביכול לדעת הרמב"ם מותר לבעל להכות את אשתו בשוטים על כל דבר, ושכביכול בתימן נהגו בזה כהרמב"ם ובפרט הבלדי.

לפני מספר חדשים, פנה אלי הרב אבירן יצחק הלוי, לגבי הנושא שדיברנו עליו לפני מספר שנים, בעניין סיפורים של גטין, היה אשת איש, סיפור שהבעל לא רצה לתת גט וכו', ועכשיו אותו הנושא חזר עם אחותה.

הערה מהקהל: הוא התיר אותה לפני פסח. תשובת מרן שליט"א: נכון. על כך אני מדבר. הוא ביקש ממני שאצטרף להיתר שלו. כתבתי לו כך, [לתועלת המעיינים, מובא כאן המכתב במלואו. העורך].

יום חמישי ז' אדר ה'תשע"ח ב'שכ"ט.
למעכ"ת ידידנו משנים קדמוניות הרה"ג אבירן יצחק הלוי שליט"א, ראב"ד בתל-אביב.

כיהודה ועוד לקרא, מצטריפנא נמי אנא זעירא, לפסקא דדיניה דמר בכוחא דהיתרא, ליהודים היתה אורה זו תורה, אודות מרת נצרה (נדרה) בת ר' סעיד צברי, מאחר שבעלה מסרב לגרשה והמיר דתו וכו', דשריא להתנסבא לכל גבר דיתיציבי, מנימוקים רבים שהעלה כת"ר, כגון מפני שנתברר לכם כי עדי הקידושין היו קרובים שני בשני וכו'. ואף שלא נכנסתי כעת

בראש ספר יחזקאל פירש רש"י ז"ל, היה היה דבר י"י, אמרו רבותינו שהיה כבר. בנהר כבר, שזה בעצם בבל. לפי שאין השכינה שורה בחוצה לארץ, אלא על ידי ששרתה שכינה עליו תחילה בארץ. וכך גם בתרגום שם.

שאלה מהקהל: ומה לגבי דניאל? תשובת מרן שליט"א: אינני חושב שדניאל נחשב בכלל הנביאים. תראה שם במסכת מגילה דף ע"א וברש"י דף י"ד ע"א. יש רוח הקודש, זאת דרגא פחות. הרחבתי בפרט זה, בשיעור מוצש"ק חוקת ובלק שנת ה'תשע"ג.

הרה"ג חיים רבי שליט"א כותב דבר יפה, בספרו עבד ה' [דף 14]. ובעצם זאת הנפקא מינה שיוצאת מכל העניין הזה. כפי שאמרתי, מה שמקובל בדר"כ הוא, כפי שהרמב"ם אומר, וכך מקובל אצלנו, ההיפך משיטת רבי נתנאל פיומי, שהדת שלהם היא שקר. והנפק"מ היא, האם מותר לתת לערבי לשתות יין? אם ערבי בא אליך ומבקש ממך, תן לי לשתות יין, או ערק וכדומה. מותר לתת לו, או שאסור? אם זאת הדת שלהם, אם הקב"ה ציוה אותם כך, כפי שהם חושבים, א"כ אני לא יכול לתת לו, כיון שהדבר אסור לו. אני כביכול מכשיל אותו. אינני יודע, לפי הגדרים של 'לפני עיור'. אבל אם הכל הוא שקר וכזב, אזי אדרבה. הרי הרמב"ם כותב בהלכות מלכים, שאסור לאומות העולם לחדש דת, חוץ משבע מצוות בני נח. וכתוב במהר"ץ חיות, שיוצא כי מה שהם הוסיפו כמה מצוות, הם עושים עבירה בכך. את שבע מצוות בני נח, הם צריכים לקיים. יותר מכך, אסור להם לקיים.

כותב הרב רבי שליט"א כך, יש טועים וחושבים לאמר, שלערבים אסור לשתות יין. וממילא יוצא נפק"מ, כי פירושו שאסור לי לתת לו. אבל בעצם, הדבר לא היה כך. ידוע לי מאבותינו, שלפעמים הם היו מבקשים בסתר מן היהודים יין, ונתנו להם, רק באופן שלא יתגלה, שח"ו לא יעשו מכך צרות, שלא יהיו מסירות

לעובי הקורה, מ"מ כבר היה הדבר לגבי אחותה הוידה (יהודית) וכמו שהרחבתי בס"ד בשערי יצחק שיעור מוצש"ק נח ה'תשע"ה ב'שכ"ו, וכבר נישאת.

זעקת הנשים הכשרות והאומללות הללו עולה עד לשמים, ועפעפינו יזלו מים, ההכאות וההתעללויות הקשות שסבלו באין אונים, ועברו על ראשן מים הזידונים. וברוך ה' שנמצא להן גואל מושיע ורב ככת"ר שישב לברר הדק היטב את כל הפרשיות הסתומות הללו מכל צדדיהן בהיקף עצום ובעיון רב, צלל במים אדירים כבראמודאי, והעלה מרגליות בידו, להיותו בקי בהלכה ובמלאכה. נהניתי מאד מאד וכמעט אין מה להוסיף וגם אין צורך בכך אחרי שמעכ"ת השתטח כבר מלוא קומתו בכל פינה וזוית, כלשכן וק"ו שאני מוקף חבילי טרדי"ן בעניינים שונים. ושפתים ישק משיב דברים נכוחים לטענות כל החולקים, וכבר אני הקטן התחלתי בזמנו ועניתי בטלפון להשגות במכתב ששלח אלי הגר"ש רזנברג שליט"א (ואח"כ העליתי הדברים אצלי בכתב) ובמכתב נוסף שכתב לאחר זמן העלה חששות רחוקות שאין להם מקום למי שמכיר העניין מקרוב, אבל לזה לא עניתי, ובפרט כי הוא לא נשלח אלי, וגם למכתבו של הרא"ש גשטטנר שליט"א מארצה"ב לא השבתי, יען כי עד שנפניתי לכך וניגשתי להשיב קפץ עלינו רוגזו של מחליק שפרסם העניין ברבים בקונטרסים עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה, בלא לפנות אלי תחילה, והציע בו לשאר רבנים ודיינים להיכנס לעובי הקורה וכו', ומאז משכתי את ידי מכל העניין, ומהגם אחרי פעירת פיהו בדברי שמצה ונאצה רח"ל.

בעניין ההכאות, ידוע מ"ש רבנותא קמאי ובתראי שאיסור גדול לבעל להכות את אשתו אפי' כשאינה שומעת בקולו או מקניטתו, ואין זו דרך בני ישראל אלא תרבות הגויים, ושראוי לבית-דין לייסרו ולהחרימו ולהלקותו וכו' ולהחמיר בענשו יותר ממכה את חבירו, הואיל ואת אשתו הוא מחוייב לכבד ע"כ. ומלבד זה

כדאי לדעת הטעם שעניין זה נפוץ יותר אצל המוסלמים שהוא מובן לפקצ"ד ממה שנודע לי כי מקור הדבר הוא מצוה מפורשת אצלם בספר קלונם הוא הקורען הטמא, לאמר שנשים הממרות פי בעליהן, תמנעו מהם התשמיש, והפנו אותן ע"כ.

וברוך שהבדילנו מן התועים ונתן לנו את תורתו הקדושה תורת אמת, וירבו כמותכם בישראל.

כעתירת

הצב"י יצחק בכמהר"נ רצאבי יצ"ו.

אחת הצרות הגדולות של הנשים הללו היא, שהבעלים שלהן היכו אותן, רחמנא ליצלן. לכן כתבתי בסוף המכתב, לגבי הנושא הזה כך, בעניין ההכאות, ידוע מ"ש רבנותא קמאי ובתראי שאיסור גדול לבעל להכות את אשתו אפי' כשאינה שומעת בקולו או מקניטתו. למרות שהאשה אינה שומעת לבעלה, או מרגיזה אותה, הוא לא יכול להכות אותה. הדבר חמור מאד. זה אסור. ואין זו דרך בני ישראל אלא תרבות הגויים, ושראוי לבית-דין לייסרו ולהחרימו ולהלקותו וכו' ולהחמיר בענשו יותר ממכה את חבירו, הואיל ואת אשתו הוא מחוייב לכבד ע"כ. זה יותר חמור, מאשר להכות אדם אחר. הוא חייב לכבד את אשתו יותר מגופו.

ומלבד זה כדאי לדעת הטעם, שעניין זה נפוץ יותר אצל המוסלמים. מדוע העניין הזה, של להכות בעל את אשתו, נפוץ בארצות המזרח, בארצות האיסלאם. הדבר עניין אותי. עלה בדעתי רעיון, למה אצל המוסלמים הדבר נפוץ? ולצערינו בגלל תרבות הסביבה, ממילא זה משפיע גם על היהודים, על האנשים הפשוטים. אם זאת תרבות הסביבה, וזהו המשפט של השופטים שלהם וכו', אז ישנם גם אנשים הנמצאים בשוליים, שהם ג"כ כך. אם זאת האוירה, וזאת התרבות, ממילא הדבר קצת השפיע עליהם.

כותב הרמב"ם כך, כל אשה שתמנע מלעשות מלאכה מן המלאכות שהיא חייבת לעשותן, כופין אותה ועושה אפילו בשוט. אתה מיד מבין, ש'כופין אותה אפילו בשוט' היינו, הבית דין, לא בעלה. תכף נראה, שזה לא כ"כ פשוט. אבל וכי הרמב"ם אומר להבדיל כך? זה אתה משה את הרמב"ם לקורען? המשוגע הזה אומר, שבכל דבר, אם היא לא שומעת בקולך, תכה אותה. זה מה שהרמב"ם אומר? הרמב"ם אומר, שישנן מלאכות שהאשה חייבת. לאשה בבית יש תפקידים, מלאכות בית, שהיא חייבת לעשות אותן. היא צריכה לכבס ולבשל, ואם היא לא רוצה, טוב, צריך להעניש אותה. אבל לא כמו שההוא עושה את זה, על כל שטות, על כל דבר קטן להכות אותה. וזאת גם אם נניח, שהרמב"ם מתכוון לבעלה.

האמת היא, שישנה מחלוקת בדבר. הרב המגיד הבין, שהכוונה שבעלה כופה אותה אפילו בשוט. אי אפשר להכחיש זאת, הדבר כתוב במפורש. וז"ל, בפרק אע"פ העלו בהלכות שאין דין מורדת ממלאכה. הרי יש מורדת מתשמיש, ויש מורדת ממלאכה. הרמב"ם סובר, שזה לא דין מורדת. וכתב הרשב"א ז"ל, אלא כופה בשוט, או שאינו זנה, או ב"ד מוכרין לו מכתובתה בטובת הנאה כדי שישכור עליה עבד או שפחה לשמשו עכ"ל. יורידו לה מן הכתובה. אם אין מי שיעשה את עבודות הבית, יביאו מישהו משרת, וזה על חשבונה. והרמב"ן ז"ל כתב שכופה אותה בשוט וכן דעת רבינו ועיקר. האמת היא, שהדבר תמוה מאד. מדוע הרב המגיד הבין כך. דהיינו, אפילו לגבי זה, מה שכתוב ברמב"ם שכופין אותה אפי' בשוט.

ראשית, הרמב"ם בכלל לא שייך לנושא. הרמב"ם מדבר אך ורק על שהיא לא עושה את הדברים שהיא מחוייבת, ולא שעל כל שיגעון של בעלה שהיא לא עושה, שהיא חייבת לשמוע בקולו. אבל בודאי שפשטות הרמב"ם, שלא מדברים על הבעל. 'כופין אותו' היינו, שהבי"ד כופין אותו. הדבר ברור לפי ההמשך.

שהוא מובן לפקצ"ד ממה שנודע לי, כי מקור הדבר הוא מצוה מפורשת אצלם בספר קלונם הוא הקורען הטמא. לכן אני מביא זאת כעת. המקור לכך, הוא בקורען. כתוב שם, שנשים הממרות פי בעליהן, תמנעו מהם התשמיש, והפנו אותן ע"כ. זאת המצוה של המשוגע שלהם, תכו אותן, זה התורה שלהם. אתם יודעים מדוע? כי אצלם, האשה היא בהמה. אצלינו היהודים, האשה היא שכינה, ואצלם האשה זה בהמה, סוס עבודה. אז אם הבעל אומר לה לעשות משהו, והיא לא שומעת, תכה אותה. עוד יקיים בכך מצוה...

לאותו המשוגע בעצמו היו כמה נשים, ואחת מהן היתה יהודיה. בעוה"ר. לא מרצונה, אלא בעוה"ר בעל כרחו. הרג את כל המשפחה שלה, ואותה כפה. (בסופו של דבר היא גרמה למותו, אבל זה סיפור ארוך בפע"צ). זאת השפלות שלהם. ה' ירחם. אז אם האשה היא סוס עבודה, והיא לא שומעת לבעל, לא משנה מה, כל דבר קטן, תכה אותה.

הערה מהקהל: מה שאצלם האשה חשובה כמו בהמה, אולי זה קשור למה שהגמ' אומרת וע"ז דף כ"ב ע"ב, חביבה עליהן בהמתן של ישראל יותר מנשותיהן. תשובת מרן שליט"א: יתכן. בסדר.

עד כאן, הכל טוב ויפה. אבל בערב שבת קודש זו, אני מקבל מכתב, [אח"כ נודע לי שהוא פרסם זאת ברבים, כתבי פלסתר בבתי כנסיות וכו', פשקוילים, כדרכו "בקודש". רח"ל], ממישהו שחושב להפריך את הדבר. הוא ראה את הפסק הזה, וטען כי ישנו רמב"ם מפורש. מה אתה אומר, קורען? מה פתאום! זה כתוב ברמב"ם. הרמב"ם אומר כך בהלכות אישות [פכ"א הל"א], כל אשה שתמנע מלעשות מלאכה, כופין אותה ועושה אפילו בשוט.

השם ירחם. כמה אפשר לטעות. איך מי שינגוע, רואה את הדברים בצורה לא נכונה.

הרמב"ם כותב בסוף, מה יהיה אם ישנו ויכוח ביניהם. האשה אומרת שהיא כן עושה, והבעל אומר שלא. אומר הרמב"ם, תביאו אשה ביניהם או שכנים, שיבדקו זאת, שיכנסו לתוך הבית ויראו מה קורה. ודבר זה כפי מה שיראה הדיין שאפשר לעשות.

אח"כ כתוב [שם הלכה י"א], האשה כל זמן שהיא מניקה את בנה, פוחתין לה ממעשה ידיה, ומוסיפין לה על מזונותיה יין ודברים שיפין לחלב. פסקו לה מזונות הראויות לה, והרי היא מתאוה לאכול יותר, או לאכול מאכלות אחרות מפני חלי התאוה שיש לה בבטנה, הרי זו אוכלת משלה כל מה שתרצה, ואין הבעל יכול לעכב ולומר שאם תאכל יותר מדאי או תאכל מאכלים רעים ימות הולד, מפני שצער גופה קודם. ובהלכה י"ב, ילדה תאומים, אין כופין אותה להניק שניהם וכו'. כאשר הרמב"ם אומר 'כופין', הוא מתכווין תמיד על הדיינים, על הבי"ד, הוא לא מדבר על הבעל.

אינני יודע, מדוע הרב המגיד הבין כי הכוונה על הבעל. הכי הרבה, אולי היתה לו גירסא אחרת ברמב"ם. זהו מה שאני יכול להגיד בדוחק. כי ידוע הכלל של הרדב"ז, שהרב המגיד הוא הכי מוסמך בהבנת דעת הרמב"ם, כי הוא נחת להבין את כל דבריו. א"כ בנ"ד, הכי הרבה היתה לו גירסא אחרת, כי 'כופין' לפי לשון הרמב"ם, הכל מדובר על בית הדין, לא על הבעל. אם היתה לו גירסא אחרת, אפשר אולי להבין זאת, אבל בכל אופן זאת כנראה נוסחא מוטעית שנזדמנה לו, וממילא בכלל אין מכך ראיה.

הראב"ד שם צועק, אמר אברהם, מעולם לא שמעתי יסור שוטים לנשים. איפה נשמע דבר כזה? אפילו לגבי בית דין? אלא, מה כן, שממעט לה צרכיה ומזונותיה עד שתיכנע. לעשות כל מיני פעולות, בכדי להכניע אותה שתישמע. משום מה, לא רוצים כאן גירושין.

בספר מצות התוכחה [דף ס"ה] מביא את הרמב"ם, וכותב כך, מחלוקת גדולה שם בין המפרשים, אם בי"ד כופין אותה או הבעל.

הגר"א מציין על דברי הרמב"ם הללו, כי המקור של הרמב"ם הוא בגמ' מסכת כתובות [סוף פרק המדיר, דף ע"ז ע"א], שזה כמו כל דין של כפייה, יש דין של 'כופין' על המצוות. אם האדם אינו רוצה לקיים איזו מצוה, לא רוצה לקחת לולב, כופין אותו, אפילו בשוטין. לדעת הגר"א [אהע"ז סי' פ' אות כ"ו], זהו המקור של הרמב"ם. אם כן רואים, שזה כמו שם, שהבי"ד כופין אותו, לא שהבעל.

הערה מהקהל: גם לפי הלשון זה כך, 'כופין', בלשון רבים. לא 'כופה', בלשון יחיד.

תשובת מרן שליט"א: נכון.

הערה מהקהל: ישנו מושג של מקללת הוריו בפניו, שאז מותר.

תשובת מרן שליט"א: יפה. נכון. תכף נגיע לכך בעז"ה. זאת הדרגא הכי גבוהה. במצב שהיא מזלזלת באביו או אמו, או שהיא מקללת אותו. אך גם בדבר זה, ישנה מחלוקת. אבל תכף נראה את הנוגע להלכה ולמעשה גם בזמנינו.

ראיתי בספר תשובה כהלכה להרב שלמה קורח שליט"א, המקום ברוך הוא ישלח לו רפואה שלימה בתוך כל חולי עמו ישראל, שזה יהיה לזכותו, בדף קפ"ח הוא ג"כ דן בנושא הזה, תחת הכותרת 'נשים ובעלים מוכים'. ישנם מקרים שהאשה מוכה, וישנם מקרים שהבעל מוכה על ידה. הוא כותב כך, אף על פי שכבר הבית יוסף הזכיר מה שכתב בסי' קנ"ד באה"ע, אעתיק דבריו כדי לדקדק בהם, וז"ל, מצאתי כתוב וכו' מצאתי בתשובת רבינו שמחה, המכה את אשתו, מקובלני שיש יותר להחמיר ממכה את חברו. יותר גרוע מי שמכה את אשתו, מאשר מי שמכה את חברו. דבחבירו

אפשר לראות גם בספר קובץ ביאורים על הרמב"ם הלכות שבועות ודף כ"ד, ובב"ק דף ל"ב, המזיק את אשתו, כתב הים של שלמה [שם בסימן כ"א], מכאן מוכח דלא שרי לבר ישראל כשר להכות אשתו, אפילו בדבר מרידה קצת. אפילו שהוא עושה לו קצת בעיות. מה תגיד לי, דעל דעת כן נסבה, להכותה וליסרה לצרכו כדי שתשמע לקולו להיכנע מלפניו, רבים טעו בזה, כי אפילו תימא דעל דעת כן נסבה, הוי ליה כמתנה על מה שכתוב בתורה, דעובר על לאו פנ יוסיף וכו' עכ"ל. מה הוא אומר, על דעת כך נשאתי אותה? הוא אומר, גם אם נגיד שהאדם חשב כך, אני התחתנתי וזה מה שאני ידעתי, אני חושב, אם היא לא תשמע לי, אני אכה אותה. זהו מתנה על מה שכתוב בתורה. אם אלו התנאים שלך, זה לא פועל, אתה עובר על בל תוסיף.

ועיין בספר יראים [סימן רי"ז] שכתב, לפיכך צריך האדם להיזהר שלא יגביה ידו על חבירו להכות, ואפילו על אשתו.

בספר שבט מוסר, מגדולי הספרדים, רבינו אליהו הכהן, בעל מדרש תלפיות, כותב [בפרק י"ז, דף קל"א] כך, אסור לאדם להכות אשתו, כי די לאשה שהיא סובלת צער הריון ולידה, וצער גידול בנים, ועליה מוטל כל צרכי הבית, ואין ראוי לצער אותה על מה שיש לה כבר. ואם היא עושה דבר שאינו ישר בעיני בעלה, יתקן הדבר בדברים רכים המושכים את הלב, ולא יכה ולא יקלל אותה. חייב כל אדם לכבד אשתו יותר מגופו, כי אין בית אלא אשה וכו'.

האמת היא, שכבר בהצטרפות שכתבתי לפס"ד הזה, לגבי הנשים הללו אשר סבלו מהתעללויות רח"ל, כאשר מדברים כאן על מכות, בשבילים 'מכות' זה עוד עדין. המדובר במצבים הרבה יותר חמורים ונוראים. קצת קיצרתי בדברי כאן, כיון שכבר הארכתי בכך בשלחן ערוך המקוצר, בחלק שעדיין לא יצא לאור, בהלכות כתובות ובהלכות שלום בית.

אינו חייב בכבודו, ואשתו חייב לכבדה יותר מגופו. והעושה כן יש להחרימו ולנדותו ולהלקותו ולענשו בכל מיני רידוי, ואף לקוץ ידו אם רגיל בכך.

שמעתם? לקצוץ לו את היד. אם הוא אחד שאינו מסוגל, היד שלו עובדת ככה, הוא תמיד שולח יד.

ועיין שם עוד בדרכי משה בשם המרדכי, דיש להחמיר הרבה על מי שמכה את אשתו, ועון גדול, ואין מדרך בני עמנו להכות נשותיהן, רק הוא דרך גויים. כעת תבינו, מהיכן זה בא. זהו 'דרך גויים', אומות העולם, זאת אינה הדרך של עם ישראל.

שאלה מהקהל: כך כותב רבינו שמחה? תשובת מרן שליט"א: כן. בדרכי משה בשם המרדכי. כן, אצל הנצרים.

ועוד בפרק הבא על יבמתו, קא דחיק תלמודא למצוא תקנה לאשה רעה, ולא קאמר שייסרנה בשוטים, וחלילה לבן ברית מעשות כדבר הזה יעוש"ב.

מבואר שחומרת הכאת אשתו מהכאת חבירו נוסף לאיסור שני לאווין, עוד מיסוד החיוב לכבדה יותר מגופו, והכאתה לא רק יש כאן חוסר כבוד אלא גם בזוי.

בהמשך הוא מביא את דברי הרמב"ם, ואת הראב"ד שמשגיג עליו, שהוא לא שמע דבר כזה על איסור שוטיין לנשים, והוא כותב כך, אבל בדברי הרמב"ם מבואר, שאינו עושה דין לעצמו ליסרה בשוטים, אלא לבית דין מסור הדבר, וכפי שנראה מסוף ההלכה. וגם מוכח דנקט לשון רבים וכתב כופין אותה, ולא כתב כופה אותה. וצ"ל לשיטת הרמב"ם, למעט צרכיה ומזונותיה הם יסורים יותר קשים. וכבר דקדקנו לעיל וכו'. הוא מאריך שם בנושא הזה.

מה שכתבתי בקצרה בהצטרפות לפסה"ד, כתוב כאן באריכות.

דבר, זה רק יגרום לנזקים. א"כ מובן, שהוא הדין לאשתו. על כן לא העליתי בפנים שום צד של היתר.

צריך הבעל להיזהר מאד לא לבייש את אשתו, ולא לצער אותה אפילו בדברים, כי דמעתה מצויה. ה' ירחם, הרבה בעלים לא יודעים, שכאשר נשותיהן סובלות, הן בוכות בלי שהבעל יידע, לא בנוכחותו. כל שכן שלא יכנה, שזה איסור גדול. זה לא דרך בני ישראל להכות, זה תרבות של גויים יקים ופוחזים. הארכתני על כך שם, וציינתי הרבה מקורות לגבי הדבר הזה. עברו שנים רבות מאז שכתבתי זאת, ובהצטרפות לפסה"ד הזה סמכתי על מה שנכתב כבר אז בזמנו.

אבל הבאתי שם דבר חשוב מאד שצריך לדעת אותו, גדולי זמנינו פסקו, לפי מציאות היום, אין שום היתר להכותה בשום אופן. אפילו על דבר גרוע ביותר, אסור לבעל להכות אותה. הכוונה אפילו אם היא ח"ו עושה עבירות, אפילו דברים רח"ל, אינני רוצה לומר, נניח אפילו אוכלת נבילות וטריפות, הוא יכול לגרש אותה, אבל לא להכות אותה. דינה כשאר יהודי אחר. כי השתמשות בכוח הזרוע מחריפה את המצב, ואין יכולת מראש לשער היכן יתגלגלו הדברים. לפי מצב זמנינו, גם לגבי הדברים שישנם פוסקים מסויימים, כפי שהעיר מקודם הרב אציל הי"ו, עוד מעט נראה זאת, לא רציתי לומר זאת במפורש אבל תבינו זאת מתוך ההמשך, אפילו על כך, פסקו גדולי זמנינו לפי המציאות כיום, שהדבר יותר גרוע. הרמ"א הרי פסק שהעיקר כדעת הסוברים דשרי לממחי אשה רעה כזו שמקללתו בחנם. מקללת אותו סתם, אשה רעה, או שהיא מזלזלת באביו ובאמו, אם הוכיח והיא לא משגיחה. והגר"א בביאורו ציין לחו"מ סי' תכ"א, אבל בזמנינו אין אפשרות, כי השלטון זה של ערב רב. לפי מציאות השלטון כיום, אי אפשר לעשות כך, לא רק עם אשתו, אלא גם עם אדם אחר. יתגלגלו הדברים לשוטריהם ולערכאותיהם שלא כדת, ואחריתה מי ישורנה. בסופו של

הרי ישנו דין, לגבי טוענת 'מאס עלי'. דהיינו, אשה שטוענת שאינה יכולה לסבול את בעלה, וידועה דעת הרמב"ם שאפשר לכפות את הבעל לגרש אותה. למרות שהוא לא רוצה לגרשה, כיון שהיא אומרת שאינה מסוגלת, הרמב"ם סובר שהיא לא שבויה, וכופין את הבעל לגרש אותה. מה הפירוש 'כופין'? גם בזה ישנה מחלוקת. האם 'כופין' זה בשוטים, או בדברים. אפילו לגבי דבר זה, ישנה מחלוקת בכך. שם מדובר לגבי הבעל, לא לגבי האשה. להכות אשה, זה הרבה יותר גרוע. אבל אפילו לגבי הבעל, ישנם חילוקי דעות. והארכתני על כך ג"כ שם, כי בעבר, לצערניו הפיצו דבר טעות, שכביכול התימנים פוסקים בזה כדעת הרמב"ם, שכופין את הבעל, אבל הוכחתי בס"ד שזה לא נכון, זאת טעות חמורה, אלא לא נהגו לכפות. לא אאריך על כך כעת, כיון שהדבר כבר נדפס בקובץ פעמי יעקב וגליון נ"ו, אב ה'תשס"ד, עמ' פ"ג, ובעז"ה הדברים יודפסו בשלחן ערוך המקוצר הלכות כתובות סעיף כ"ז.

אבל כעת נאמר את הדבר החשוב ביותר, בכדי שזה שכתב את המכתב יידע היכן מקומו.

הערה מהקהל: בזמנו שמעתי מהרב עובדיה, לגבי מקרה כזה, שזה לא בן אדם אלא בהמה. תשובת מרן שליט"א: יפה מאד. נכון. בודאי שהדבר כך.

באותו מכתב שקיבלתי בערב שבת, ביום חמישי בלילה, הוא הביא את הרמב"ם, וכתב כך, כמדומני שבתמין נהגו כרמב"ם, ובפרט הבלאדי.

שמעתם? [הציבור צוחק...] עכשיו ישנו הבדל, כמו בנוסח התפילות.

האמת היא, שאפילו אם היה כתוב 'אפשר', זאת לא ראייה. הרבה פעמים הפוסקים כותבים בלשון 'אפשר', וקבעו כך להלכה ולמעשה. בדרך ענוה, הם כתבו 'אפשר'.

אבל הנקודה הכי חשובה ומעניינת היא, מה נהגו התימנים? צריכים לדעת, שאפילו הבי"ד לא כפו בשוטים. נגד דעת הרמב"ם. אני יודע זאת, מהספר שתילי זיתים חלק אהע"ו, למהר"ר שלמה עמר זצ"ל. מרן בבית יוסף [אהע"ז סימן פ"ן מביא את הדעות האלה, אבל בשלחן ערוך [שם סעיף ט"ו] הוא סתם וכתב בזה"ל, כל אשה שתמנע מלעשות מלאכה ממלאכות שהיא חייבת לעשותן, כופין אותה לעשות. הוא לא הסביר כיצד. בב"י הוא כותב, אבל בש"ע נראה שהוא נמנע מלכתוב במפורש, השאיר זאת בלי החלטה. כבר אמרנו כמה פעמים, כי לפעמים כאשר מרן הסתפק בכמה עניינים, הוא החליט לא לכתוב, לא לפסוק בעניין זה.

הרמ"א שם, הוא שמפרט זאת יותר. וז"ל, ואינו זנה עד שתעשה; וכן בית דין משמתין אותה, או מוכרין כתבתה לשכר עליה עבד או שפחה (המגיד משנה פרק כ"א בשם הרמב"ן והרשב"א). ינדו אותה, ואז ממילא היא תהיה בודדת וכו'. ויש אומרים דכופין אותה בשוטים (טור בשם הרמב"ם). הרמ"א לא השמיט את דעת הרמב"ם בכלל, הוא הביא אותה בשם 'טור בשם הרמב"ם', יש אומרים אפילו בשוטים. אבל בעל שתילי זיתים, השמיט את החלק הזה. רק את המלים הללו, את דעת הרמב"ם, הוא השמיט. פירוש הדבר, שידע בעל שתילי זיתים, שבתי הדין בתימן, לא כפו את הבעל אפילו בשוטים.

א"כ יוצא שאדרבה, הרבנים לא העזו לעשות את הכפייה הזאת, אפילו שזה לא כדעת רבינו הרמב"ם. ההלכה למעשה בבתי הדין בדורות שלנו, לא נהגו בזה כהרמב"ם. א"כ לא רק שלבעל אסור לכפות, אפילו ביה"ד לא כפו.

אבל הוא אפילו לא יודע לכתוב את המלה 'בלדי' נכון, הוא כותב 'בלאדי' עם אל"ף, כביכול זה פלאדי, תנועה נמשכת, כמו רצאבי, חמאמי, נהארי. אפילו לכתוב נכון הוא לא יודע, לצערינו.

טוב. בהמשך כותב המכתב מביא את המגיד משנה. נכון, ישנן דעות שכופין אותה אפילו בשוט, שהבעל כופה, יש פירוש כזה ויש פירוש אחר, אבל בפשטות זה לא כך.

ובהמשך הוא מביא, כי כך מובא בטור ש"ע. עוד מעט נראה, מה כתוב בשלחן ערוך.

ונשמט לכם שבפעולת צדיק ח"א סימן פ"ו, סתם כופין היינו בשוטים. נכון, מהרי"ץ כותב זאת לגבי כפייה של מוכה שחין, שכופין אפילו בשוטים, אבל כתוב שם שהדיין יעשה לשם שמים. בסדר, מה זה כופין, האם זה בשוטים או לא בשוטים, אבל זה מדובר על הדיינים.

אמנם במעשה רוקח כתב בדרך אפשר, דהכופין היינו בית דין. הוא אומר, שהמעשה רוקח אומר בדרך 'אפשר', כביכול אולי אפשר שזה הבית דין. אינני יודע, בואו נקרא ביחד את דברי המעשה רוקח, ונראה האם הוא אומר כך.

כותב המעשה רוקח כך, ראיתי למהרש"ל בים של שלמה שהבין מדברי רבינו שבעלה עצמו הוא שכופה אותה בשוטים. כך מהרש"ל הבין מהרמב"ם, שהבעל יכפה בשוט. אבל אומר מהרש"ל, דבריו בטלים, נגד דברי הראב"ד. הוא מביא הוכחה, שזה לא נכון. הוא דוחה זאת. אומר בעל מעשה רוקח, אחר המחילה, מי הכריחו להבין בדברי רבינו שבעלה מצי להכותה, הרי רבינו כתב כופין אותה ועושה אפילו בשוט, לשון כופין לא קיי"ל אלא בית דין.

נו, כתוב כאן לשון 'אפשר'? או שהוא מסתפק? ההיפך, הוא מתפלא על זה.

ברוך ה', שהבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת. שאפשר לברר את הדברים בצורה טובה.

רציתי להשלים כמה דברים הנוגעים לעניין שלושדבית, אבל אני רוצה שנגמר הזמן, הזמן קצר והמלאכה מרובה, לכן אומר עוד שני דברים קטנים.

שאלה מהקהל: מתי החלק הזה בשע"ה יצא לאור?

תשובת מרן שליט"א: תתפלל. ה' יעזור. שלמה המלך ע"ה כבר אמר, לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים. מתי שיגיע הזמן, הוא יצא לאור. אני לא קובע. אני צריך ללמוד ולכתוב, ומתי שיצא הספר זה כבר עניין אחר.

פיענוח מה שנכתב ע"י כמה"ר נסים רצאבי זצ"ל על ידידו הרה"ג לוי קשת זצ"ל.

ברוך ה', בזכות שהדברים מתפרסמים, מתפענחים דברים נעלמים.

אם אתם זוכרים, הבאתי [בשיעור מוצש"ק אחרי מות וקדושים ה'תשע"ח] את מה שכתב אבא מארי זצ"ל על הר"ר לוי קשת זצ"ל, איש מושל וחכם כמושל בפלשת, ופסק יד למלכה אחת מחמשת. הרבה אברכים תלמידי חכמים בני תורה ניסו לפענח את זה, אבל העלו חרס בידם. מי שזכה בסוף לפענח זאת, חושבני שהוא קלע אל האמת, זהו ידידנו הרב נתנאל עוזי הי"ו, מהעיר אופקים ת"ו. עלה בדעתו רעיון, שהכוונה על שלמה המלך. כתוב לגבי שלמה המלך [מלכים א' ה', ט'], וַיֵּתֶן אֱלֹהִים חָכְמָה לְשְׁלֹמֹה, וְתִבְנוֹנָה הָרַבָּה מְאֹד. זהו פירוש המלים, 'איש נבון וחכם'.

מושל בפלשת היינו, כפי שכתוב לגבי שלמה [שם שם, א'] וְשְׁלֹמֹה הָיָה מוֹשֵׁל בְּכָל הַמַּמְלָכוֹת, מִן הַנָּהָר אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים.

כנראה מה שהטעה אותנו הוא, שמעתיק הפיוט ידידנו רבי שר שלום קשת הי"ו, הביא לי את הפיוט כשהוא מנוקד, והוא ניקד ז'נתן יד למלכה', עם מפיק ה"א. לכן הייתי בטוח, כי 'למלכה' היינו, המלך של פלשת. אבל אמר הרב נתנאל עוזי, לא, אין הכוונה למלך פלשת, אלא למלכת שבא. לא 'מלכה', אלא 'מלכה'. וישנו פסוק כזה, וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן לְמַלְכַּת שָׁבָא אֶת כָּל חֻפְצָהּ אֲשֶׁר שְׁאָלָה מִלְּבַד אֲשֶׁר נָתַן לָהּ כִּיד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וגו' [מלכים א' י', י"ג].

אמרתי לעצמי, הפלא ופלא. זהו פיענוח מצויין. בודאי שאבא מארי זצ"ל התכווין לכך. הוא נתן לה 'כיד המלך', דהיינו ביד נדיבה. אבל אבא מארי זצ"ל לא רצה לכתוב את המלים 'נתן יד למלכה', שלא יבינו שהוא לחץ לה יד, לכן הוא כתב 'פסק יד למלכה'. 'פסק' היינו נתן.

ולגבי המלים 'אחד מחמשת', חושבני כי כנראה זה קשור לנדיבות, 'המבזבז אל יבזבז יותר מחומש', כלומר הוא נתן לה אחד מחמשת, עד חומש.

אשריו ואשרי חלקו, ברוך ה' שהוא זכה לפענח לנו את הדבר. בדיוק בל"ג בעומר, יום הזכרון של הרב לוי קשת זצ"ל, תנצב"ה. יישר כח לרב נתנאל עוזי [במקור גוזי] הי"ו שהוא משתדל בהרבה דברים, ויזכה כך לפענח הרבה נעלמות, בזכות היגיעה שלו, שהוא השתדל, ודיבר עם עוד כמה וכמה. אפילו לגבי נד"ד, הוא קצת היסס, אבל ברגע ששמעתי את הפסוק 'כיד המלך', אמרתי כי אם ישנו פסוק כזה, אזי בודאי שזאת היא הכוונה.

דברי מרן שליט"א בשבח החוברת "אופן חלוקת המברכים בפרשת בחוקותי", ושראו להנהיג כך בכל מקום בתנאי שהדבר יתקבל ללא מחלוקת.

לסיום ברצוני לדבר על החוברת החדשה 'אופן חלוקת המברכים בפרשת בחוקותי', לקראת השבת הבאה, יישר כחו של בני הרה"ג ישראל

מועד, בכדי שהדברים הללו יתקבלו באהבה וברצון.

בעזרת ה', שנזכה תמיד לתקן את דרכינו, כל מיני דברים לא מדויקים שנשתבשו פה ושם, שיהיו הדברים על מתכונתם, לעשות רצונו כרצונו. כי הרי זהו דינא דגמרא, שלא מברכים על הפרענות. אי אפשר לברך על הקריאה, ולהתחיל בפסוק 'ואם לא תשמעו'. לכן כפי שאמרנו, יש להתחיל ארבעה פסוקים מלפני כן.

הרב משה שליט"א: בבית המדרש פעולת צדיק בעיר אלעד ת"ו, תיקנו את כל הספרים, ורשמו ע"ג הספרים בעצמם את החלוקה הנכונה.

תשובת מרן שליט"א: יפה מאוד. זה מה שצריך לעשות. ויהי נועם ה' עלינו, אבי"ר.

הודעה חשובה!

שיעור זה הוקלד עפ"י שמיעה בעיקר,

נערך והגה לפי הבנת העורך.

השיעור היה לנגד עיני מרן שליט"א קודם הוצאתו, הוסיף מקצת עניינים וציין מעט מקורות, שיפר ותיקן כמה דברים, כי מפאת העומס הרב המונח על כתפיו, נבצר ממנו לעבור הגהה מדוקדקת, להאיר ולהעיר בהרחבה כבשיעורים שעברו.

לאור האמור, בכל ספק או שאלה המתעוררת למעיין בשיעור זה, יש לו לברר היטב את הדבר להלכה ולמעשה אצל מרן שליט"א. הערות ותיקונים יתקבלו ברצון.

ניתן להקדיש כל שיעור להצלחה ולרפואה, או לעילוי נשמת.

השם יוזכר בל"נ בתחילת השיעור מפי מרן שליט"א, וכן באמירת "מי שבידך" בסוף השיעור.

פרטים בטלפון: 050-4140741.

נא לתאם זאת לפני השיעור.

והתורמים והמסייעים להפצת התורה וליזכוי הרבים, ימלא המקום ב"ה כל משאלות ליבם לטובה. אבי"ר.

שליט"א מהעיר נתיבות ת"ו, שישב על הנושא הזה וללבנו. חשוב להפיץ זאת.

בספרים הנפוצים בזמנינו, כגון תורה קדומה ותורת אבות, ולשעבר כתר תורה (ירושלים התרנ"ד), ועוד, הם עושים את התחלת עליית רביעי, בפסוק 'ואם לא תשמעו לי'. דהיינו, מי שקורא את התוכחה שבפרשת בחוקותי, מתחיל בפסוק 'ואם לא תשמעו לי'. הסברנו בעבר [מוצש"ק בחוקותי ומוצש"ק נשא שנת ה'תשע"ה] כי ראוי לתקן את הדבר הזה, שלא להתחיל שם את עליית רביעי, אלא שהעולה לתוכחה יתחיל מלפני כן, מהפסוק 'ואכלתם ישן נושן'. וממילא ישנו צורך, לשנות את סדר המברכים בהמשך. צריכים לדעת, כי ישנם ילדים המתכוונים לעליית ששי, ואח"כ יכולה להיות להם בעייה. לכן הם צריכים לדעת, כי מה שכתוב בחומש 'שביעי' זהו ה'ששי', ואת עליית שביעי צריך לחלק לשנים, והעולה שביעי מתחיל בפסוק 'ואם לא יגאל'. זאת אומרת, חלוקת המברכים נשארת כפי שהיא, חוץ מ'שביעי' שהוא 'ששי', ומכך שהעולה שביעי מתחיל בפסוק 'ואם לא יגאל'. כבר דיברנו על כך בהרחבה בשנים שעברו, אבל הרב ישראל שליט"א זכה ללבן ולברר את הנושא הזה, ולהפיץ את החוברת הזאת.

מצוה להביא זאת, אבל כמובן ח"ו שלא תהיה מכך מחלוקת. רק אם יקבלו זאת וישתכנעו שהדבר נכון. יש לעשות זאת בדרכי נועם. כיון שהדבר אינו לעיכובא, עדיף לעשות כך. אולי לא יודעים את השרשים, ומהיכן הדבר נובע, ולכן אולי ישנם החושבים, לא, אבל אנחנו נוהגים אחרת. צריכים לדעת, שזה לא נקרא שינוי מנהג. יכולים לתקן זאת, גם אם נהגו אחרת. ברוך ה', שמעתי כי שם בביהכ"נ שלהם 'בית מהרי"ץ והרש"ש', וידינו הרה"ג חיים מגורי שליט"א ג"כ קיבל את הדבר והסכים לכך, והנהיגו זאת אצלם בבית הכנסת. וכן בעוד כמה מקומות, כן ירבה וכן יפרוץ. רק כפי שאמרתי, צריך לעורר את הנושא מבעוד

מעשה ישו בן פנדירא ש"ר
 (מעשה בישו הנצרי שהיה טו כנים מעת שידע לדבר בשפתו
 והיה בעל מרמוות וערמוות ומחזיק במחלוקת ועושה לו סם בכבדות
 הנה ומדבר בכבאים ובלומדי ההורה וכוהב בקנאה ובתאוה ובכבוד ומבקש גדולות ומכבול שהעני
 כנו בהורה ובתורה רב' רב) שלכל הכבאים ואמר שהתורה היא עד ימיו וכבר בטלה היא וכל מה-
 שנצטוו בו ואמר שהוא המלך המשיח שהתנבאו עליו כל הכבאים הוא שאמר עליו הנה העולמה הנה
 (ילכתו) והוא שמו נמנו ל וזהו ההאיה שאין לו אב' ועוד אמר דתתנו רביה דמשה (שבתבטלה אצלו
 בגלותו שלמשה ובשטמטו חכמים בדבר אמרו הואיל והעני כנו כך פשטו אחריו" שלחואחרי אמו
 אמרו לה אמרי לנו ילד זה מי הוא אביו ענתה ואמרה מארנוסי רבי יוחנן) כתעבדתי בו והלך לבבל
 העירו עליו שהוא ממוזר (וב) הנדה' טנה ר"ש (ב) שנה ואמר היום כל שנה שבא ל יוחנן ואמר לי אני' לי
 רבי מה אדע לי בנו הלכה בכנסתי אצל אדוקתי מרים ואמרה לי מעולם לא היה לי מנהג כזה שהנא
 לי בלילה שהי פעמים ועוד אמרתי כך שאני נדה ולפי השגחה ועשיה הפך וחזרת פעם שנייה כששמע
 רבי יוחנן כך נבהל ויצא ואמר אני' לי שמה אחד בא עליה וזנה עמה בנדחה וחשבה העניה בלבה שאני
 הוא אמרתי לו בני במה אהה חושדה אמר לו משכני' הבחור ושמו יוסף (ב) פנדירא (הוא דודת אחר
 הנמה אמרתי לו יכלך עדים אצל לאו אמרתי לו אב' שהוק לעצמך אם נכנס פעם א יכנס פעם
 שנייה ותהר והעמוד עליו עדים' שהק ויצא ושמע קול שאומרים שמרים זו מעוברת כששמע אדוקה
 לבבל מרוב חרבתו וכל חזר" ומרים ילדה את ישו והיא אף עליה משפט מות ענתה ואמרה וברך
 המעשה אמרו לה חכמים תדעי מי הוא הבחור ענתה ואמרה לאחר המעשה כתבדר לי שיוסף (ב)
 פנדירא הוא' כיון ששמעו שבתמרס הדבר שזינתה אמו והוא היה ממוזר (וב) הנדה (ח) יבנהו מיתה
 על שהורה הלכה בבני רבו' מיד יצא ובדח לירושלם והיתה מתושלה ארץ ישראל תחת יד הילני המלכה
 והיה בבית המקדש אב' שהיה והיא האב' שכסך עליה יעקב אבינו שמו) והיה בה אזהרות של שם-
 המכות וכל מי שילמד אותם יעשה מה שכלבו חפץ והיו חכמים מתייראים שמה ילמדו מבחורי יושל
 ומחרי"ב) בן את העולם ועשו תקנה לדבר שלא יוכל כללמוד ועשו שני כלבים שלנחשת תלויים על
 שני עמודי כותל מול שער בית המקדש וכל מי שלמד אותם האזהרות בשעה שהוא יוצא הבבלים-
 פוכח) בו והאזהרות פורח) מכלבו' בא לניש הנצרי ולמוד אותם (וכתב) על קלף ואמר האזהרות על בשרו
 שלא יבאם וקדע את ירכו ונתן כתב בתוך ירכו והתיר העור למקומו' כשיצא נכחו אותם הכלבים שלנחשת
 והלכו אותם האזהרות מכלבו' הלך לביתו וקדע ירכו בכסין) וקטל הכתב (למוד האזהרות והלך וק'בץ מבחורי
 שול שלש מאות ועשרה אמר להם הוואו שאתם אומרים עלי כומוזר ובר הנדה ורוצן גדולה לעצמי
 ומבקש) פירה על יושל הלך הדעו שנתנבאו עלי כל הכבאים ואמרו עלי שאני משיח' (ועד-